

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-28/09/JM

Wrocław, 12 .02.2010 r.

DECYZJA RWR 1 /2010

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie *właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Leszkowi Burchardtowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą AZART-SAT Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe w Jeleniej Górze,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” postanowienia § 8 o treści:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony - w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez Strony § 2 terminu jej obowiązywania Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy, ”

które jest sprzeczne z dyspozycją art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800 ze zm.),

i przyjęciu przez wymienionego przedsiębiorcę **zobowiązania do zaniechania tych działań** poprzez zmianę treści kwestionowanego postanowienia i nadanie mu brzmienia:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony - w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez Strony § 2 terminu jej obowiązywania, Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy. Wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez Abonenta lub przez dostawcę usług z winy Abonenta przed upływem terminu na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć

wartości ulgi przyznanej abonentowi, pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.”

oraz poprzez aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym i zawieranie nowych umów, zgodnie z przyjętym na siebie zobowiązaniem,

nakłada się na przedsiębiorcę obowiązek wykonania powyższego zobowiązania w terminie jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji .

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Leszka Burchardta prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą AZART-SAT Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe w Jeleniej Górze **obowiązek złożenia sprawozdania** o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania **w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.**

UZASADNIENIE

1. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes Urzędu”, Postanowieniem nr 263 /2009 z dnia 23 listopada 2009 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie podejrzenia stosowania przez Leszka Burchardta prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą AZART-SAT Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe w Jeleniej Górze, dalej: „AZART”, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2) ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dalej: „ustawa o ochronie (...)”, polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” postanowienia § 8 o treści:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony - w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez Strony § 2 terminu jej obowiązywania Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy,”

które jest sprzeczne z dyspozycją art. 57 ust. 6 ww. ustawy Prawo telekomunikacyjne, dalej: „ustawa prawo telekomunikacyjne”.

Jednocześnie, ww. Postanowieniem nr 263 /2009 z dnia 23.11.2009 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów następujące materiały:

- wzorzec umowny pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...”,
- Regulamin Świadczeń Usług Telekomunikacyjnych,
- zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 2 września 2008 r. (dowód: karta 1-12)

2. Ustosunkowując się do postawionego zarzutu AZART, powołując się na art. 28 ustawy o ochronie (...) podał, iż dokona zmiany treści kwestionowanego § 8 poprzez nadanie mu nowego brzmienia:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony - w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez Strony § 2

terminu jej obowiązywania, Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy. Wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez Abonenta lub przez dostawcę usług z winy Abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi, pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.”

Jednocześnie przedsiębiorca podał, iż wszystkie zawarte już umowy z konsumentami zostaną aneksowane.

(dowód: karta nr 13-15)

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Leszek Burchardt jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą „AZART-SAT” Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe w Jeleniej Górze, wpisanym do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Jelenia Góra pod nr 10055/93. Przedmiotem jego działalności jest m.in. telewizja kablowa. Obszarem jego działania są miejscowości: Bolesławiec, Zdzieszowice, Kowary i Piechowice.

(dowód: karta nr 4, 13)

2. AZART w obrocie z konsumentami stosuje dwa wzorce umowne pn.:

- 1) „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20.....”,
- 2) „Regulamin Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych”.

(dowód: karta nr 5-12)

3. We wzorcu umownym pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” zamieścił on postanowienie § 8 o treści:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony- w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie Zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez strony § 2 terminu jej obowiązywania Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy,”

które narusza art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16.07.2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800 ze zm.), stanowiący: „W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.”

(dowód: karta nr 3-9)

4. AZART, uznając postawione mu przez Prezesa Urzędu zarzuty za zasadne i powołując się na art. 28 ustawy o ochronie (...) zobowiązał się do zmiany treści kwestionowanego postanowienia (patrz pkt 2 s. 2 decyzji) oraz poprzez aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym i zawieranie nowych umów, zgodnie z przyjętym na siebie zobowiązaniem.

(dowód: karta nr 13-15)

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, zgodnie z którym „Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami AZART. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest równoznaczne z naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

AZART został postawiony zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust.2 pkt 2) ustawy o ochronie (...).

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.” Natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: (...) 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; (...).”

Aby doszło do naruszenia ww. przepisów prawa muszą kumulatywnie zostać spełnione dwie przesłanki:

- 1) bezprawność działań przedsiębiorcy,
- 2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Zamieszczenie we wzorcu umownym postanowień sprzecznych z przepisami ustaw, jak i zaniechanie zamieszczenia w stosowanych wzorach umów prawem nakazanych informacji może zatem stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Ad. 1)

W ramach niniejszego postępowania postawiono przedsiębiorcy zarzut stosowania niezgodnej z prawem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” postanowienia § 8 o treści:

„Jeżeli niniejsza umowa zawarta została na czas określony - w związku z jej zawarciem Operator udzielił Abonentowi upustu w kwocie zł, który to upust Abonent, w sytuacji wcześniejszego rozwiązania niniejszej umowy, niż wynika z ustalonego przez Strony § 2 terminu jej obowiązywania Abonent zobowiązany jest zwrócić na rzecz Operatora najpóźniej w terminie 7 dni licząc od daty rozwiązania niniejszej umowy,”

które jest sprzeczne z dyspozycją art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne.

W powyższym przepisie prawnym Ustawodawca w sposób jednoznaczny określił, iż „W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.”

Zatem wszelkie postanowienia formułowane przez przedsiębiorców we wzorcach umownych stosowanych z konsumentami nie mogą odbiegać treścią od dyspozycji zawartej w powyższym art.57 ust. 6. Natomiast AZART sformułował treść § 8 wzorca umownego pn.

„Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” w sposób sprzeczny z intencją ustawodawcy, a tym samym uchybił obowiązkowi udzielania swoim kontrahentom (konsumentom) rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Zatem takie jego działanie uznac należy za bezprawne.

Reasumując, przepis art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tym samym, postanowienia umowne sprzeczne z tym przepisem są nieważne. Tego rodzaju postanowienia zamieszczone w treści umowy (ww. § 8 wzorca umownego) mają zatem charakter nierzetelnej informacji, wprowadzającej konsumenta w błąd, co do jego obowiązków związanych z przedterminowym rozwiązaniem umowy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu uznał za uprawdopodobnione, że powyższe działanie AZART spełnia pierwszą z dwóch ww. przesłanek, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy, polegającą na naruszeniu art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne.

Ad. 2)

Analizując drugą przesłankę zastosowania w rozpatrywanej sprawie art. 24 ust. 2 pkt 2) ustawy o ochronie (...) należy stwierdzić, iż opisane działanie przedsiębiorcy, naruszające art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne niewątpliwie godzi w interes konsumenta i rodzi po jego stronie niekorzystne skutki.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie (...) stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie (...) nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących już klientami AZART, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nim umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie AZART nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Reasumując, wykazano powyżej, iż kwestionowany zapis § 8 wzorca umownego pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” , o treści sprzecznej z przytoczonym powyżej art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne uchybił obowiązkowi udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Podkreślić przy tym należy, iż to sam ustawodawca w ww. art. 57 ust. 6 ustawy prawo telekomunikacyjne ustanowił zasady rozliczenia pomiędzy usługodawcą (AZART), a jego korzystającym z upustu kontrahentem (konsumentem), w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed

upływem terminu, na jaki umowa została zawarta. Przyjąć zatem należy, iż wprowadzenie innych reguł rozliczenia w stosownym przez przedsiębiorcę wzorcu umownym jest sprzeczne z dyspozycją zapisu ustawowego, a tym samym godzi w ekonomiczny interes konsumentów, który ustawodawca uznał za istotny i podlegający ochronie prawnej.

Wobec powyższego uprawdopodobniono spełnienie drugiej z przesłanek, niezbędnej do stwierdzenia praktyki naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie (...), jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu postępowania i wezwania do ustosunkowania się do stawianych zarzutów AZART zobowiązał się do:

- 1) dobrowolnego zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, przedstawiając jednocześnie propozycję zmiany treści kwestionowanego postanowienia § 8, opisanego w pkt I sentencji decyzji,
- 2) aneksowania wszystkich wcześniej zawartych umów i zawieranie nowych zgodnie z przyjętym na siebie zobowiązaniem.

Analizując projekt zmian we wskazanym zakresie Prezes Urzędu uznał, iż zmieniona treść § 8 uwzględniła obowiązujące przepisy ustawy prawo telekomunikacyjne, w szczególności jej art. 57 ust. 6. Zdaniem Prezesa Urzędu tak opracowany zapis § 8 ww. wzorca umownego pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” może zostać wprowadzony do obrotu konsumenckiego w miejsce dotychczas obowiązującego (patrz pkt I sentencji decyzji). Należy jednak wskazać, iż przez zastąpienie kwestionowanego postanowienia nowym, zaakceptowanym przez Prezesa Urzędu, rozumie się nie tylko stosowanie go przy nowo podpisywanych umowach, ale i także jego zmianę w aktualnie obowiązujących umowach, co oznacza konieczność aneksowania wszystkich umów istniejących w obrocie bądź przynajmniej podjęcia przez przedsiębiorcę udokumentowanych działań zmierzających do zmiany wcześniej zawartych umów, polegających na przedstawieniu wszystkim kontrahentom aneksów zawierających nowe regulacje.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec, jak w pkt I osnowy decyzji.

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie (...) Prezes Urzędu nakłada na AZART obowiązek złożenia w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań, w tym przesłania potwierdzonego za zgodność z oryginałem wydruku wzorca umownego pn. „Umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr/20...” uwzględniającego zmiany, o których mowa w pkt I osnowy decyzji.

W związku z tym, należało orzec jak, w pkt II osnowy decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Del. UOKiK we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk